

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

SMJERNICE ZA IZRADU DRŽAVNOG
PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA
2017. I PROJEKCIJA ZA 2018. I 2019.

Zagreb, studeni 2016.

Sadržaj

Sadržaj	I
Popis tablica	II
1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU	5
2.1. Rizici ostvarenja projekcija	7
3. FISKALNI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU	8
3.1. Metodologija izrade i obuhvat državnog proračuna	8
3.2. Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2017. – 2019.	9
3.3. Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2017. – 2019.	12
3.3.1. Rashodi državnog proračuna po razdjelima	17
3.4. Proračun opće države u razdoblju 2017. – 2019.	19

Popis tablica

Tablica 1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske	5
Tablica 2: Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2016. – 2019.	12
Tablica 3. Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u razdoblju 2016. – 2019.	13
Tablica 4: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći i donacija u razdoblju 2016. – 2019.	14
Tablica 5: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2016. – 2019.	14
Tablica 6: Limiti ukupnih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici za razdoblje 2016. – 2019.	18
Tablica 7. Opći proračun (nacionalna metodologija) u razdoblju 2017. – 2019.	20

1. UVOD

Republika Hrvatska trenutno se suočava s nizom gospodarskih prilika, ali i izazova. Izazovi su vidljivi u posljedicama šestogodišnje ekonomske krize, kao i potrebi za rješavanjem proračunskih i makroekonomskih neravnoteža. Važnost ovakvog smjera djelovanja ekonomske politike održava se i u nalazima Europske komisije koji upozoravaju na ranjivosti u hrvatskom gospodarstvu i posljedičnom razmatranju mogućnosti uvođenja korektivnih mjera koje bi u konačnici rezultirale zamrzavanjem sredstava iz EU fondova. K tome, zbog fiskalnih ranjivosti RH se od siječnja 2014. godine nalazi u proceduri prekomjernog proračunskog manjka kojeg je sukladno preporukama Vijeća Europske unije obvezna smanjiti na razinu od 2,7% BDP-a i dovesti javni dug na održivu putanju.

S druge strane, prisutan je i niz pokazatelja povoljnih kretanja gospodarske aktivnosti. Tako su u uzlaznom trendu visokofrekventni makroekonomski pokazatelji poput industrijske proizvodnje, broja turističkih noćenja, realnog prometa u trgovini na malo, kao i građevinskih radova. Ohrabruju i podaci vezano uz rast izvoza te smanjenja stope nezaposlenosti. Slijedom toga, predviđena stopa rasta bruto domaćeg proizvoda u 2016. godini iznosit će 2,7%, čime će značajno premašiti prvotne prognoze. U srednjoročnom razdoblju očekuje se nastavak pozitivnih kretanja te postupno ubrzanje rasta gospodarske aktivnosti. U 2017. i 2018. tako se predviđa rast BDP-a od 3,2%, koji će zatim ubrzati na 3,3% u 2019. godini. Ovdje valja pridodati i kako će manjak proračuna opće države u ovoj godini biti znatno ispod prvotno planirane razine i očekuje se na razini od oko 1,7% BDP-a. Uz to, RH po prvi puta od 2007. godine bilježi smanjenje udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu na godišnjoj razini.

Ovakva situacija postavlja pred Vladu RH zadatak i odgovornost da snažno adresira strukturne ranjivosti, a pozitivna kretanja dodatno ojača te tako usmjeri hrvatsko gospodarstvo na putanju trajnog i stabilnog rasta koji će omogućiti veći životni standard hrvatskih građana. Kako bi se to ostvarilo potrebne su sveobuhvatne i odlučne reformske mjere, kako na prihodnoj, tako i na rashodnoj strani proračuna.

U tom smislu, ključnu ulogu imat će predložena cjelovita reforma poreznog sustava u RH. Ona uključuje izmjene i dopune 15 zakona, kojima je glavni cilj učiniti porezni sustav jednostavnijim, stabilnijim i pravednijim, a ukupno porezno opterećenje – manjim. Takav porezni sustav, rasterećenjem poduzetnika i građana te jednostavnijim i stabilnijim poreznim okvirom pridonijet će gospodarskom rastu i zapošljavanju, jačanju konkurentnosti gospodarstva, socijalnoj pravednosti, poticanju demografske obnove, zadržavanju visokoobrazovnih kadrova u RH te razvoju poduzetništva, obrta i poljoprivrede. Prilikom pripreme porezne reforme u obzir su uzete fiskalne mogućnosti, a pri tome se vodilo računa o održivosti javnih financija i održivosti financiranja funkcija jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Promatrano s rashodne strane proračuna, ključni naponi bit će usmjereni na nastavak očuvanja fiskalne održivosti uz istovremeno poticanje ekonomskog rasta. Posebna pozornost obratit će se područjima s izraženim potencijalom za generiranje rasta. Ovdje svakako valja spomenuti poljoprivredu s naglaskom na prehrambenu neovisnost i sigurnost te modernizaciju ruralnih resursa. Valja istaknuti i sektor turizma gdje će se jačati nova ulaganja u smještajne kapacitete, ali i domaća turistička potrošnja kroz mehanizam turističkih vouchera-Cro kartice. Također se planira znatno

smanjiti administrativno i regulatorno opterećenje, čime će se dodatno osnažiti učinke porezne reforme u svrhu jačanja poduzetničke aktivnosti. Jačanje iskorištenosti EU fondova dodatni je impuls i izvor financiranja za potrebne razvojne i infrastrukturne projekte, ali i aktivnosti istraživanja i inovacija. EU fondovi istovremeno predstavljaju i jedan od ključnih instrumenata jačanja razvojnih kapaciteta različitih dijelova RH. Kompenzacijskim mjerama nadoknadit će se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave gubitci temeljem izmjena Zakona o porezu na dohodak. Ove mjere također predstavljaju jedan od instrumenata za postizanje dovoljnog fiskalnog kapaciteta za jačanje vlastitih razvojnih potencijala. Mjere s ciljem jačanja samostalnosti i funkcionalnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bit će dopunjene i nastavkom administrativnih pojednostavljenja te jačanja transparentnosti financiranja pojedinih decentraliziranih funkcija pa će se tako sredstva izravnavanja za decentralizirane funkcije planirati u okviru nadležnih ministarstava.

Hrvatska Vlada svjesna je i kako su ključni potencijal zemlje upravo njeni ljudi. U tu svrhu naročita pozornost posvetit će se jačanju demografske održivosti, posebice stvarajući takvo društveno-gospodarsko okruženje u kojem će mladi moći bez poteškoća zasnovati obitelj, riješiti stambeno pitanje i ostvarivati prihode od svog rada. S tom namjerom već od ove godine planirano je subvencioniranje kredita za kupnju prve nekretnine namijenjeno mlađima od 45 godina, kao i delimitiranje iznosa naknada za dodatni porodiljni dopust. Također, treba istaknuti da će se u oblikovanju i upravljanju ekonomskom politikom voditi računa i o društvenoj pravednosti i uključivosti kako bi i ranjivi dijelovi društva imali priliku na odgovarajuću zaštitu i solidarnost. Pritom ne smijemo zaboraviti i važnost jačanja nacionalne sigurnosti čime će se, uvažavajući geopolitičke i gospodarske promjene i okolnosti, doprinijeti zaštiti vitalnih nacionalnih interesa i integriteta državnog područja, ali i sigurnosti svih naših građana.

Važno je naglasiti kako uz opisane razvojne napore, Vlada RH istovremeno daje iznimnu važnost i fiskalnoj održivosti jer je dugoročna stabilnost javnih financija temelj ukupne ekonomske stabilnosti i preduvjet održivog rasta. U tom smislu, rast rashoda uvjetovan razvojnim potrebama i društvenom osjetljivošću bit će snažno utemeljen u kontekstu nastavka nužne fiskalne konsolidacije, uključujući jačanje učinkovitosti proračunskog planiranja, ali i fiskalne odgovornosti proračunskih korisnika.

Sveukupna opisana fiskalna kretanja, kako na prihodnoj, tako i na rashodnoj strani proračuna rezultirat će manjkom proračuna opće države od 1,6 posto BDP-a u 2017. godini, što će doprinijeti daljnjem smanjenju udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu. U narednim godinama očekuje se daljnje smanjenje manjka proračuna opće države na 1,2 posto u 2018. odnosno 0,9 posto u 2019. godini. Ovakva kretanja omogućit će i ispunjavanje preporuka Vijeća EU vezano uz rješavanje prekomjernog proračunskog manjka. Sve navedeno pokazuje odlučnost Vlade u namjeri rješavanja proračunskih neravnoteža, čime će se stvoriti temelji za podizanje kreditnog rejtinga i smanjivanje troška kamata ne samo za proračun, nego i za građane i gospodarstvo u cjelini. Svim navedenim fiskalnim te strukturnim mjerama istovremeno se želi utjecati i na jačanje ekonomskih te razvojnih kapaciteta zemlje.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

Ovaj makroekonomski okvir izrađen je temeljem svih dosad objavljenih pokazatelja te projekcija proračunskih kategorija iz ovog dokumenta. Pri tomu su vanjske pretpostavke u velikom dijelu preuzete iz najnovijih projekcija Europske komisije „Jesen 2016.“. Oporavak ekonomske aktivnosti započet tijekom 2015. ubrzat će u 2016. godini, u kojoj se očekuje realni rast bruto domaćeg proizvoda (BDP) od 2,7%. U srednjoročnom razdoblju očekuje se nastavak pozitivnih kretanja te postupno ubrzanje rasta gospodarske aktivnosti. U 2017. i 2018. tako se predviđa rast BDP-a od 3,2%, koji će zatim ubrzati na 3,3% u 2019. godini. Gospodarski rast će se kroz čitavo projekcijsko razdoblje temeljiti isključivo na doprinosu domaće potražnje. Doprinosi neto inozemne potražnje bit će tek neznatno negativan u 2016., nešto izraženije u 2017., a zatim se stabilizirati do kraja promatranog razdoblja.

Tablica 1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske

	2015.	Projekcija 2016.	Projekcija 2017.	Projekcija 2018.	Projekcija 2019.
BDP - tekuće cijene, mil. HRK	333.837	343.188	357.714	373.780	391.524
BDP - realni rast (%)	1,6	2,7	3,2	3,2	3,3
Potrošnja kućanstava	1,2	2,8	3,6	2,9	2,8
Državna potrošnja	-0,3	1,0	1,1	1,2	2,0
Bruto investicije u fiksni kapital	1,6	4,9	6,8	8,0	7,4
Izvoz roba i usluga	10,0	5,7	4,6	4,7	5,0
Uvoz roba i usluga	9,4	6,1	6,2	6,2	6,3
Doprinosi rastu BDP-a					
Potrošnja kućanstava	0,7	1,7	2,1	1,7	1,6
Državna potrošnja	-0,1	0,2	0,2	0,2	0,4
Bruto investicije u fiksni kapital	0,3	0,9	1,3	1,6	1,6
Izvoz roba i usluga	4,7	2,9	2,4	2,4	2,6
Uvoz roba i usluga	-4,2	-2,9	-3,0	-3,0	-3,2
Doprinosi rastu BDP-a					
Domaća potražnja	1,0	2,8	3,7	3,6	3,6
Promjena zaliha	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1
Neto izvoz	0,5	-0,1	-0,6	-0,6	-0,5
Finalna potražnja, realni rast (%)	4,0	3,8	4,1	4,1	4,3
Rast deflatora BDP-a (%)	0,1	0,0	1,0	1,3	1,5
Rast indeksa potrošačkih cijena (%)	-0,5	-1,1	1,0	1,5	1,7
Rast zaposlenosti (ILO)	1,5	1,5	1,6	1,6	1,5
Stopa nezaposlenosti (ILO)	16,3	13,6	11,9	10,4	9,5

Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija

Na temelju ostvarenih rezultata u prvom polugodištu 2016., svih dostupnih ekonomskih pokazatelja te preuzetih očekivanja vezanih za gospodarska kretanja u međunarodnom okruženju, očekuje se da će rast BDP-a u nastavku godine ubrzati. Pri tomu je u ovu projekciju ugrađena pretpostavka o najvišem ovogodišnjem tromjesečnom rastu u trećem te najnižem u zadnjem tromjesečju ove godine. Međutim, istaknimo kako se tako izražen rast u trećem tromjesečju temelji isključivo na rekordnom ostvarenju turističke sezone. Nasuprot tomu, za sve glavne komponente finalne potražnje, izuzev izvoza usluga (unutar kojega se na turizam odnosi glavnina iznosa), predviđa se

blago do umjereno usporavanje rasta u trećem, a onda njegovo ponovno dinamiziranje u posljednjem tromjesečju. Tako će se međugodišnja tromjesečna stopa promjene BDP-a znatno umanjiti krajem 2016. godine u usporedbi sa prethodnim tromjesečjem.

Na očekivan gospodarski rast u narednoj godini značajan će utjecaj imati sveobuhvatna porezna reforma s primjenom od početka 2017. Naime, multiplikativni učinak reforme procjenjuje se na 0,5% BDP-a. Drugim riječima, za približno isti iznos izražen u postotnim bodovima uvećana je stopa rasta u 2017. naspram temeljnog scenarija bez reforme koji pretpostavlja rast od 2,7%, isto kao i u 2016. Inicijalan učinak reforme događa se uslijed procijenjenog oslobađanja sredstava sektoru kućanstava te sektoru poduzeća u iznosu od, redom, 0,5% i 0,2% BDP-a. Pri izračunu multiplikativnog učinka pretpostavljeno je da će i kućanstava i poduzeća, u prvom slučaju potrošiti, a u drugom investirati, približno 70% oslobođenih sredstava, uzevši u obzir trenutnu točku privrednog ciklusa. Za učinke reforme korigirane su i stope rasta pojedinih sastavnica rashodne strane obračuna BDP-a pri čemu je u temeljnom scenariju bez reforma potrošnja kućanstava blago usporila u odnosu na 2016., dok su investicije i u temeljnom scenariju znatno ubrzale svoj rast u usporedbi s 2016. Međutim, ako sagledamo prije spomenutu dinamiku tromjesečnih stopa rasta komponenti BDP-a učinak prijenosa na 2017. godinu snažan je i u hipotetskom slučaju izostanka reforme.

Potrošnja kućanstava bit će glavni pokretač rasta domaće potražnje u srednjoročnom razdoblju. Nastavak njezinog oporavka bit će pod utjecajem nastavka realnog rasta raspoloživog dohotka kućanstava, iako nešto slabijim intenzitetom u odnosu na prethodne dvije godine, a unatoč snažnoj promjeni u stopi inflacije potrošačkih cijena između 2017. i 2016. Takvome kretanju će u znatnoj mjeri pridonijeti i opisana porezna reforma. Na zaustavljanje procesa razduživanja sektora kućanstava ukazuju pozitivni objavljeni podaci iz financijskog sektora koji ulijevaju optimizam glede buduće kreditne aktivnosti banaka koje, međutim, i dalje u većoj mjeri izbjegavaju rizik. U skladu s nastavkom fiskalne konsolidacije, sve do kraja srednjoročnog razdoblja ne očekuje se značajan doprinos državne potrošnje gospodarskom rastu. Ključan poticaj projiciranoj dinamici bruto investicija u fiksni kapital očekuje se od uvećanja stope iskorištenosti strukturnih i investicijskih fondova EU koje je već u tijeku. Nakon jenjavanja najvećeg dijela privremenih utjecaja u 2016., realni rast izvoza roba i usluga nastaviti će kretanje u skladu s rastom inozemne potražnje za domaćim robama i uslugama. Pri tom će se, s nešto blažim intenzitetom nego ranijih godina, nastaviti i povoljno kretanje udjela na hrvatskim izvoznim tržištima. Povezano s tim, i rast uvoza roba i usluga prošao je najveći dio prilagodbe uslijed učinaka izazvanih pristupanjem EU u 2016. godini te će u nastavku razdoblja stabilnije pratiti dinamiku finalne potražnje na nižoj razini elastičnosti spram njene promjene.

U 2017. godini, nakon trogodišnje stagnacije, rast deflatora bruto domaćeg proizvoda trebao bi dostići razinu od 1,0%, prije svega kao rezultat rasta deflatora potrošnje kućanstava te deflatora izvoza roba. U preostalim godinama projekcijskog razdoblja očekuje se postepeno ubrzavanje inflacije u uvjetima oporavka domaće potražnje, kao i nastavka rasta cijena primarnih sirovina na svjetskom tržištu. Na kretanje inflacije potrošačkih cijena tijekom 2017. znatno će utjecati oporavak cijena sirovina na svjetskom tržištu, prvenstveno uslijed očekivanog povećanja cijena nafte. Također, jačanje potrošnje kućanstava i rast jediničnog troška rada trebali bi djelovati u smjeru rasta indeksa potrošačkih cijena. Negativan doprinos zbog izmjena u sustavu PDV-a u 2017. trebao bi biti djelomično poništen povećanjem trošarina na cigarete. Za kretanje deflatora izvoza i uvoza roba i

usluga u 2017. godini, važnu ulogu imat će inozemna cjenovna kretanja. Također, povećanje stope PDV-a na usluge u ugostiteljstvu ostvarit će znatan utjecaj na povećanje deflatora izvoza usluga.

Oporavak gospodarske aktivnosti odrazio se iznimno povoljno na tržište rada već u 2015. godini, a nastavak takvih kretanja predviđa se i dalje. Kroz čitavo projekcijsko razdoblje predviđa se i konstantno smanjenje anketne stope nezaposlenosti u uvjetima padajuće radne snage, izuzev u zadnjoj godini promatranog razdoblja. U navedenu projekciju ugrađena je pretpostavka kako će, unatoč nepovoljnim ukupnim demografskim kretanjima, gospodarski oporavak imati određene pozitivne učinke na stopu participacije, čemu u prilog ide i činjenica o nepovoljnim strukturnim karakteristikama hrvatskog tržišta rada, prvenstveno visok udio dugotrajno nezaposlenih osoba te dugo prosječno trajanje nezaposlenosti. Kako će predviđeni rast bruto domaćeg proizvoda u svim godinama projekcijskog razdoblja biti brži od rasta zaposlenosti, prosječna produktivnost rada bilježit će povećanje dok će znatnije ubrzati tek krajem promatranog razdoblja. Rasta jediničnih troškova rada ostat će blag do kraja razdoblja.

2.1. Rizici ostvarenja projekcija

Opisani makroekonomski scenarij izložen je prevladavajuće negativnim rizicima, kako vanjskim tako i domaćim. Kao posljedica znatne i rastuće integriranosti u EU, rizici koji ugrožavaju očekivana kretanja u Europi snažno djeluju i na domaće gospodarstvo. Svi oni se svode na ostvarenje očekivane dinamike svjetskog gospodarskog rasta, ali isto tako i globalne trgovine. Izdvojimo ovdje neizvjesnost oko intenziteta nepovoljnog učinka na rast uslijed promjene u trendu kretanja cijena na svjetskom tržištu sirovina, a prvenstveno nafte. Što se tiče domaćih rizika za projiciranu putanju gospodarskog rasta, oni se poglavito odnose na srednjoročna ograničenja na strani ponude. Naime, stope rasta iz ovog makroekonomskog okvira neminovno će dovesti do brzog zatvaranja negativnog te otvaranja pozitivnog jaza outputa, u uvjetima nepovoljnih dugoročnih utjecaja iz aspekta svakog pojedinog faktora proizvodnje. Međutim, ovdje treba spomenuti kako projicirana putanja gospodarskog rasta obuhvaća i snažan investicijski ciklus kroz čitavo razdoblje, imajući na umu pritom kako karakter investicijskih dobara proizvodi određeni samo-generirajući učinak na rast BDP-a.

3. FISKALNI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

3.1. Metodologija izrade i obuhvat državnog proračuna

Prihodi i rashodi, primici i izdaci u državnom proračunu, kao i izračun manjka državnog proračuna iskazani su sukladno nacionalnoj metodologiji. Ona se razlikuje od Europske statističke metodologije ESA 2010 temeljem koje se izvještava prema Europskoj uniji. Ova se metodologija temelji na primjeni obračunskog načela, dok se kod planiranja državnog proračuna primjenjuje gotovinsko načelo. Razlike također proizlaze i iz različitog obuhvata proračunskih i izvanproračunskih korisnika, koji je prema nacionalnoj metodologiji uži nego statistički obuhvat.

Državni ured za reviziju je 2014. godine uočio da pojedini subjekti, kojima je osnivač Republika Hrvatska i koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili temeljem javnih ovlasti, zakona i drugih propisa, ispunjavaju kriterije za upis u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika sukladno odredbama Pravilnika o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (Narodne novine, broj 128/09 i 142/14). Stoga je naložio u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika upisati sve one subjekte koji ispunjavaju utvrđene kriterije. Tako su u Registar kao proračunski korisnici državnog proračuna u posljednje tri godine, između ostalih, uključeni Fond za naknadu oduzete imovine, Agencija za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom, Hrvatski centar za zadružno poduzetništvo, Centar za praćenje poslovanja energetskega sektora i investicija, Odbor za standarde financijskog izvještavanja, Odbor za javni nadzor revizije, Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo i Agencija za elektroničke medije.

Važno je istaknuti kako agencije, odbori, centri i druga tijela/ustanove koje ispune kriterije za upis u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika te prijeđu iz sustava neprofitnog računovodstva u sustav proračuna time ne gube ni svoju samostalnost ni neovisnost, ali niti odgovornost za zakonito poslovanje. Prihode i primitke, koje su prije ulaska u sustav proračuna ostvarivali temeljem zakona i podzakonskih akata koji propisuju i njihovu namjenu, nastavljaju ostvarivati i trošiti kao i do tada. Važno je istaknuti da je za ove prihode i primitke, kojima je propisana namjena, kao i za vlastite prihode proračunskih korisnika, Zakonom o proračunu osigurana fleksibilnost u izvršavanju, odnosno moguće je financirati onoliko rashoda koliko je naplaćeno prihoda za tu namjenu, neovisno o planiranim iznosima.

Slijedom navedenoga, a radi daljnjeg usklađivanja/približavanja obuhvata državnog proračuna statističkom obuhvatu sektora središnjeg proračuna, od 1. siječnja 2017. proračunski korisnici državnog proračuna postaju:

- **Agencija za ugljikovodike** (u nadležnosti 077 Ministarstvo zaštite okoliša i energetike) i
- **Hrvatska energetska regulatorna agencija – HERA** (u nadležnosti 077 Ministarstvo zaštite okoliša i energetike).

Nadalje, krajem 2015. napravljena je detaljna analiza zakonodavnog okvira i poslovanja Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti – HAKOM-a, te je na temelju njenih rezultata izvršena resektorizacija HAKOM-a u sektor 13 Ukupna država i to od njegovog osnutka.

To znači da je HAKOM inicijalno bio pogrešno svrstan van sektora ukupne države, pa je napravljen ispravak i u povijesnim podacima. S obzirom da zadovoljava i kriterije propisane Pravilnikom o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika, HAKOM će postati proračunski korisnik državnog proračuna u nadležnosti 065 Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. Kako bi mu se olakšao prelazak iz sustava računovodstva neprofitnih organizacija u sustav proračuna, HAKOM-u je dozvoljena godina dana prilagodbe, pa će status proračunskog korisnika steći od 1. siječnja 2018.

U skladu s tim izrađeni su limiti po razdjelima državnog proračuna te je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike dužno u svoj financijski plan za razdoblje od 2017. do 2019. uključiti Agenciju za ugljikovodike i Hrvatsku energetska regulatornu agenciju, a Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture Hrvatsku regulatornu agenciju za mrežne djelatnosti u projekcije svog financijskog plana za 2018. i 2019. godinu.

3.2. Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2017. – 2019.

Kretanja prihoda državnog proračuna u razdoblju 2017. – 2019. određena su očekivanim rastom gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir sveobuhvatnu poreznu reformu koja će imati učinke u promatranom srednjoročnom razdoblju. Spomenuta reforma uključuje izmjene 15 zakonskih propisa koje unose važne novine u određene porezne oblike. Glavne promjene u sustavu poreza na dohodak odnose se na smanjenje poreznih stopa s 25 na 24 i s 40 na 36 posto, uz povećanje jedinstvenog osnovnog osobnog odbitka na 3.800 kuna i uvođenje jedinstvenog poreznog razreda od 17.500 kuna. Osim toga, povećan je i osobni odbitak za djecu te druge uzdržavane članove. Također, dodatno se umanjuje porezna obveza za 50 posto za umirovljenike te osobe na potpomognutom području prve skupine (PP1) i u gradu Vukovaru. Stopa poreza na dohodak od 12% zadržava se samo kod konačnog oporezivanja dohotka od imovine i kapitala te osiguranja. Uz to, dohodak od nesamostalnog i samostalnog rada te drugi dohodak se zbrajaju te podliježu godišnjem obračunu.

U okviru izmjena u sustavu poreza na dobit najvažnija novina je smanjenje opće porezne stope s 20 na 18 posto, a za male i srednje poduzetnike te poljoprivrednike koji ostvaruju godišnje prihode do 3 milijuna kuna na 12 posto. Osim toga, ukidaju se olakšice za reinvestiranu dobit i slobodne zone, uz zadržavanje olakšica za potpomognuta područja (PP1 i grad Vukovar), obrazovanje, istraživanje i razvoj te olakšica prema Zakonu o poticanju ulaganja.

Snižena stopa PDV-a od 13 posto proširit će se na isporuku električne energije, odvoz komunalnog otpada, dječje sjedalice za automobile, pogrebnu opremu te inpute u poljoprivrednoj proizvodnji, uključujući i stočnu hranu. Ta snižena stopa neće se više primjenjivati na usluge u ugostiteljstvu i isporuku bijelog šećera. Nakon dobivanja suglasnosti zemalja članica EU povećat će se prag za ulazak u sustav PDV-a na 300.000 kuna te uvesti mogućnost odbitka preporeza u iznosu od 50 posto za

poduzetnike, i to za troškove nabave osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz te povezanih ostalih zavisnih troškova.

U sustavu doprinosa ukida se iznimka od obveze plaćanja doprinosa za određene kategorije drugog dohotka te će stoga od sada svi koji ostvaruju drugi dohodak biti obvezni plaćati doprinose, no prema upola manjim poreznim stopama i to od 10 posto za mirovinsko odnosno 7,5 posto za zdravstveno osiguranje.

Prema novom Zakonu o porezu na promet nekretninama, stopa tog poreza bit će smanjena s 5 na 4 posto uz ukidanje oslobođenja pri kupnji prve rabljene nekretnine. Pritom će svi prihodi ostvareni po ovoj osnovi pripasti lokalnim jedinicama.

U sustavu trošarina predviđene su promjene u visini trošarina na duhan radi usklađivanja s EU zakonodavstvom, kao i izmjene u sustavu trošarina na motorna vozila gdje se naglasak stavlja na ekološki kriterij emisije CO².

U pogledu lokalnih poreza, ukida se porez na tvrtku ili naziv za sve poduzetnike od 2017. godine, a stopa poreza na nasljedstva i darove se smanjuje s 5 posto na 4 posto. Transformacijom komunalne naknade u tzv. jednostavni porez na nekretnine od 2018. godine mijenja se i plaćanje poreza na kuće za odmor i spomeničke rente, koji će biti objedinjeni.

U 2017. godini ukupni prihodi državnog proračuna projicirani su u iznosu od 119,6 milijardi kuna. U 2018. godini ukupni prihodi državnog proračuna porast će za 3,8 posto te će iznositi 124,2 milijarde kuna, dok se za 2019. godinu predviđaju u iznosu od 129,6 milijardi kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 4,3 posto.

Prihodi od poreza

Porezni prihodi za razdoblje 2017. – 2019. projicirani su na temelju makroekonomskih pretpostavki i učinaka prethodno navedenih poreznih izmjena koje uzimaju u obzir i inducirane učinke poreznog rasterećenja kućanstava i poduzetnika.

Sukladno tome, porezni prihodi u 2017. godini projicirani su u iznosu od 72,8 milijardi kuna. U narednim godinama očekuje se daljnji rast prihoda od poreza te su oni za 2018. godinu projicirani u iznosu od 74,9 milijardi kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 2,8 posto, dok se u 2019. godini očekuju u iznosu od 77,7 milijardi kuna i bilježe rast od 3,8 posto.

Prihodi od poreza na dohodak u 2017. godini projicirani su u iznosu od 2 milijarde kuna sukladno kretanjima na tržištu rada, a uzimajući u obzir i učinke izmjena u sustavu poreza na dohodak.

Prihodi od poreza na dobit u 2017. godini projicirani su u iznosu od 7,2 milijarde kuna temeljem zabilježenih pozitivnih poslovnih rezultata poduzeća tijekom 2016. godine, kao i učinka izmjena u sustavu poreza na dobit.

Prihodi od poreza na dodanu vrijednost u 2017. godini projicirani su u iznosu od 46,2 milijarde kuna uzevši u obzir izmjene u sustavu poreza na dodanu vrijednost, ali i očekivani rast raspoloživog dohotka stanovništva, odnosno osobne potrošnje.

Prihodi od trošarina u 2017. godini projicirani su u iznosu od 15,2 milijarde kuna, što je rezultat očekivanog povećanja potrošnje trošarinskih proizvoda, ali i učinaka prethodno navedenih zakonskih izmjena u sustavu trošarina na duhan i automobile.

Prihodi od doprinosa

Prihodi od doprinosa drugi su po važnosti proračunski prihodi, a za nadolazeće srednjoročno razdoblje projicirani su u skladu s očekivanim kretanjima na tržištu rada.

U 2017. godini projicira se 23,1 milijardu kuna prihoda od doprinosa, u 2018. 23,9 milijardi kuna, a 2019. 24,8 milijardi kuna.

Prihodi od pomoći

U strukturi ukupnih prihoda u promatranom srednjoročnom razdoblju značajan porast imat će i prihodi od pomoći EU, koji su izravno vezani uz projekte financirane iz fondova EU te izravna plaćanja u poljoprivredi. U skladu s navedenim, ukupno planirani prihodi od pomoći u 2017. iznose 9,7 milijardi kuna, u 2018. 11,2 milijarde kuna, a u 2019. godini 13,1 milijardu kuna.

Ostali prihodi

Od ostalih proračunskih prihoda, koji u pravilu nisu u direktnoj vezi s kretanjima gospodarske aktivnosti, valja izdvojiti prihode od imovine, koji će u najvećoj mjeri ovisiti o ostvarenim prihodima po osnovi uplate dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija u vlasništvu države, kao i prihodima od koncesija. Očekuje se da će prihodi po posebnim propisima, prihodi od administrativnih pristojbi, prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika te prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju. Također, očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza zadržati konstantnu razinu.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2017. godini planiraju se u iznosu od 413 milijuna kuna, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se prodajom stanova i ostalih građevinskih objekata u vlasništvu države. U 2018. godini ukupni prihodi od prodaje nefinancijske imovine projiciraju se u iznosu od 441 milijun kuna, dok se za 2019. godinu projiciraju u iznosu od 458,1 milijun kuna.

Tablica 2: Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2016. – 2019.

(u 000 kuna)	Novi plan 2016.	Projekcija 2017.	Projekcija 2018.	Projekcija 2019.	Indeks 17./16.	Indeks 18./17.	Indeks 19./18.
UKUPNO PRIHODI POSLOVANJA	115.938.319	119.229.049	123.801.599	129.117.227	102,8	103,8	104,3
1. Prihodi od poreza	70.967.565	72.793.220	74.866.878	77.693.943	102,6	102,8	103,8
Porez i prirez na dohodak	2.283.893	2.026.520	2.096.711	2.170.279	88,7	103,5	103,5
Porez na dobit	7.223.687	7.165.103	7.309.586	7.583.197	99,2	102,0	103,7
Porezi na imovinu	175.107	59.622	0	0	34,0	0,0	
Porezi na robu i usluge	60.866.996	63.118.707	65.000.655	67.475.022	103,7	103,0	103,8
- Porez na dodanu vrijednost	44.438.088	46.198.694	47.781.027	49.938.594	104,0	103,4	104,5
- Posebni porezi i trošarine	14.772.787	15.218.787	15.465.459	15.726.752	103,0	101,6	101,7
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	400.881	423.269	459.926	465.445	105,6	108,7	101,2
2. Doprinosi	22.267.789	23.085.640	23.941.237	24.787.734	103,7	103,7	103,5
3. Pomoći	8.417.611	9.693.046	11.193.046	13.093.046	115,2	115,5	117,0
4. Prihodi od imovine	3.197.479	2.338.457	2.380.565	2.205.670	73,1	101,8	92,7
Prihodi od financijske imovine	1.711.056	851.105	852.566	654.022	49,7	100,2	76,7
Prihodi od nefinancijske imovine	1.455.842	1.455.509	1.494.669	1.516.817	100,0	102,7	101,5
Prihodi od kamata za dane zajmove	30.580	31.843	33.331	34.831	104,1	104,7	104,5
5. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.385.229	3.499.703	3.585.333	3.521.817	103,4	102,4	98,2
6. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.289.153	1.389.153	1.389.153	1.353.203	107,8	100,0	97,4
7. Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	5.831.201	5.831.201	5.831.201	5.831.201	100,0	100,0	100,0
8. Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	582.291	598.629	614.187	630.612	102,8	102,6	102,7
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	433.732	412.950	441.000	458.050	95,2	106,8	103,9
1. 'Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	58.385	40.000	42.000	44.000	68,5	105,0	104,8
2. 'Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	350.694	322.950	344.000	354.050	92,1	106,5	102,9
3. 'Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	24.653	50.000	55.000	60.000	202,8	110,0	109,1
UKUPNI PRIHODI PRORAČUNA	116.372.051	119.641.999	124.242.599	129.575.277	102,8	103,8	104,3

Izvor: Ministarstvo financija

3.3. Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2017. – 2019.

U 2017. godini ukupni rashodi državnog proračuna projicirani su u iznosu od 126,5 milijardi kuna, što je 4,7 milijardi kuna više u odnosu na Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu i projekcije za 2017. i 2018. godinu (dalje u tekstu: novi plan 2016.).

Rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 3,8 milijardi kuna u odnosu na novi plan 2016. godine. Istovremeno, radi povećanja aktivnosti financiranih iz EU sredstava planira se povećanje rashoda za 937,9 milijuna kuna.

U 2018. godini planira se povećanje ukupnih rashoda za 3,4 milijarde kuna u odnosu na 2017. Od navedenog povećanja, rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka rastu za 2,0 milijarde kuna, a rashodi financirani iz EU sredstava za 1,4 milijarde kuna. U 2019. godini očekuje se, u odnosu na projekcije 2018., daljnje povećanje ukupnih rashoda za 3,6 milijardi kuna čime će zabilježiti razinu od 133,5 milijardi kuna.

Tablica 3. Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u razdoblju 2016. – 2019.

Izvori 1,2,8 konta 3,4		Novi plan 2016.	Projekcija 2017.			Indeks 17./16.	Projekcija 2018.	Indeks 18./17.	Projekcija 2019.	Indeks 19./18.
			1. limit	2. limit	Ukupni limit					
UKUPNO		103.394.968.463	103.716.783.218	3.478.185.245	107.194.968.463	103,68	109.239.292.600	101,91	110.651.294.979	101,29
- 3	Rashodi poslovanja	101.974.139.399	102.092.762.012	3.460.770.245	105.553.532.257	103,51	107.482.254.763	101,83	108.909.091.313	101,33
31	Rashodi za zaposlene	21.552.645.813	21.947.757.678	0	21.947.757.678	101,83	21.982.608.376	100,16	22.086.485.767	100,47
32	Materijalni rashodi	6.580.176.491	6.830.127.793	118.740.000	6.948.867.793	105,60	6.768.381.140	97,40	6.884.759.355	101,72
34	Financijski rashodi	10.698.064.913	10.966.694.588	0	10.966.694.588	102,51	11.357.193.926	103,56	11.423.436.701	100,58
35	Subvencije	3.678.396.151	3.399.027.362	17.000.000	3.416.027.362	92,87	2.891.318.315	84,64	2.633.561.455	91,09
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	11.059.748.270	9.492.001.683	2.990.030.245	12.482.031.928	112,86	12.904.460.265	103,38	13.368.755.354	103,60
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	44.651.611.757	45.253.152.705	325.000.000	45.578.152.705	102,08	47.073.820.849	103,28	48.081.540.467	102,14
38	Ostali rashodi	3.753.496.004	4.204.000.203	10.000.000	4.214.000.203	112,27	4.504.471.892	106,89	4.430.552.214	98,36
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.420.829.064	1.624.021.206	17.415.000	1.641.436.206	115,53	1.757.037.837	107,04	1.742.203.666	99,16

Izvor: Ministarstvo financija

Rast rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2017. godini rezultat je osiguranja sredstava za:

- kompenzaciju sredstava jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave zbog izmjena zakonskih propisa vezano uz porez na dohodak u iznosu od 1.325,0 milijuna kuna,
- mirovine i mirovinska primanja (indeksacija mirovina po općim i posebnim propisima i očekivani porast broja umirovljenika) u iznosu od 697,0 milijuna kuna,
- povećana izdvajanja za rashode za zaposlene u iznosu od 395,1 milijun kuna,
- podmirenje dugovanja iz prethodnih godina temeljem zakona i pravomoćnih sudskih presuda u iznosu od 388,3 milijuna kuna,
- primjenu koncepta učinkovite domovinske i nacionalne sigurnosti u iznosu od 348,3 milijuna kuna,
- kamate u iznosu od 268,7 milijuna kuna,
- nove mjere demografske politike u iznosu od 157,5 milijuna kuna,
- provedbu novog Zakona o pravima hrvatskih branitelja u iznosu od 150,0 milijuna kuna (napominjemo kako ova sredstva ne uključuju sredstva za opskrbnine za branitelje koja se trenutno kao dio zajamčene minimalne naknade planiraju na pozicijama Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te sredstva za udžbenike za djecu hrvatskih branitelja koja su planirana na pozicijama Ministarstva znanosti i obrazovanja),
- ulaganje u KBC Rijeka u iznosu od 110 milijuna kuna.

Tablica 4: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći i donacija u razdoblju 2016. – 2019.

ukupno ostali izvori		Novi plan 2016.	Projekcija 2017.	Indeks 17./16.	Projekcija 2018.	Indeks 18./17.	Projekcija 2019.	Indeks 19./18.
UKUPNO		18.324.965.766	19.262.914.031	105,12	20.662.914.031	107,27	22.862.914.031	110,65
- 3	Rashodi poslovanja	16.396.604.998	16.937.735.679	103,30	18.099.735.679	106,86	20.171.735.679	111,45
31	Rashodi za zaposlene	4.126.946.464	4.104.264.685	99,45	4.133.852.323	100,72	4.186.611.004	101,28
32	Materijalni rashodi	5.035.903.408	4.891.806.593	97,14	4.967.546.497	101,55	5.102.600.785	102,72
34	Financijski rashodi	26.995.866	27.049.403	100,20	27.181.754	100,49	27.417.753	100,87
35	Subvencije	2.443.052.300	3.332.659.127	136,41	3.847.338.606	115,44	4.765.080.329	123,85
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	2.389.690.333	2.351.439.236	98,40	2.667.693.872	113,45	3.231.617.801	121,14
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	533.292.454	529.305.541	99,25	553.115.349	104,50	595.571.393	107,68
38	Ostali rashodi	1.840.724.173	1.701.211.095	92,42	1.903.007.277	111,86	2.262.836.614	118,91
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.928.360.768	2.325.178.352	120,58	2.563.178.352	110,24	2.691.178.352	104,99

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 5: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2016. – 2019.

ukupno svi izvori		Novi plan 2016.	Projekcija 2017.	Indeks 17./16.	Projekcija 2018.	Indeks 18./17.	Projekcija 2019.	Indeks 19./18.
UKUPNO		121.719.934.229	126.457.882.494	103,89	129.902.206.631	102,72	133.514.209.010	102,78
- 3	Rashodi poslovanja	118.370.744.397	122.491.267.936	103,48	125.581.990.442	102,52	129.080.826.992	102,79
31	Rashodi za zaposlene	25.679.592.277	26.052.022.363	101,45	26.116.460.699	100,25	26.273.096.771	100,60
32	Materijalni rashodi	11.616.079.899	11.840.674.386	101,93	11.735.927.637	99,12	11.987.360.140	102,14
34	Financijski rashodi	10.725.060.779	10.993.743.991	102,51	11.384.375.680	103,55	11.450.854.454	100,58
35	Subvencije	6.121.448.451	6.748.686.489	110,25	6.738.656.921	99,85	7.398.641.784	109,79
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	13.449.438.603	14.833.471.164	110,29	15.572.154.137	104,98	16.600.373.155	106,60
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	45.184.904.211	46.107.458.246	102,04	47.626.936.198	103,30	48.677.111.860	102,21
38	Ostali rashodi	5.594.220.177	5.915.211.298	105,74	6.407.479.169	108,32	6.693.388.828	104,46
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.349.189.832	3.966.614.558	118,44	4.320.216.189	108,91	4.433.382.018	102,62

Izvor: Ministarstvo financija

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene svojim udjelom u ukupnim rashodima čine drugu po veličini skupinu rashoda proračuna, koji su u najvećoj mjeri određeni kretanjem broja državnih i javnih službenika i namještenika. Ukupni rashodi za zaposlene u 2017. godini planiraju se u iznosu od 26,1 milijardu kuna.

Rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 395,1 milijun kuna u odnosu na novi plan 2016. godine i iznose ukupno 21,9 milijardi kuna. Istovremeno, rashodi za zaposlene financirani iz EU sredstava planiraju se na razini od 183,9 milijuna kuna obzirom da si dio plaća djelatnika koji sudjeluju u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU

fondova u razdoblju 2014. – 2020. sufinancira iz EU sredstava (kroz prioritet Tehničke pomoći u pojedinom Operativnom programu).

U 2018. i 2019. godini očekuje se daljnje povećanje ovih rashoda.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2017. godini planiraju se u iznosu od 11,8 milijardi kuna.

Materijalni rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka rastu u odnosu na novi plan 2016. za 368,7 milijuna kuna. Navedeno povećanje najvećim dijelom rezultat je podmirenja dugovanja iz prethodnih godina temeljem pravomoćnih sudskih presuda.

U 2018. godini ovi rashodi planirani su na razini od 11,7 milijardi kuna, a u 2019. u iznosu od 12,0 milijardi kuna.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnog duga.

Tako se u 2017. predviđa viša razina financijskih rashoda u odnosu na novi plan 2016. godine te će ovi rashodi ukupno iznositi 11,0 milijardi kuna.

U narednim godinama očekuje se njihovo daljnje povećanje te su u 2018. godini projicirani na razini od 11,4 milijardi kuna, a u 2019. na razini od 11,5 milijardi kuna.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2017. godini planiraju se u iznosu od 6,7 milijardi kuna.

Najveća izdvajanja odnose se na subvencije u poljoprivredi i Hrvatskim željeznicama, kao i na subvencije brodogradnji u skladu s obvezama iz planova restrukturiranja.

Rashodi za subvencije koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih smanjuju se u odnosu na novi plan 2016. godine za 262,4 milijuna kuna zbog smanjenih obveza prema brodogradilištima.

U narednim godinama očekuje se daljnje smanjenje ovih rashoda zbog podmirenja obveza prema brodogradilištima i smanjenje potrebe nacionalnog udjela za izravna plaćanja u poljoprivredi. U skladu s navedenim vidljivo je povećanje rashoda za subvencije financiranih iz EU pomoći u sve tri godine.

U 2018. godini ukupne subvencije projicirane su na razini od 6,7 milijardi kuna, a u 2019. godini na razini od 7,4 milijarde kuna.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Rashodi za pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2017. godini predviđeni su u iznosu od 14,8 milijardi kuna.

Unutar ove skupine rashoda planiraju se sredstva za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije u čijem financiranju je Republika Hrvatska, kao i sve ostale države članice Europske unije, obvezna sudjelovati. U 2017. godini za navedenu svrhu planirano je 3,3 milijarde kuna.

Osim navedenog, ovi rashodi uključuju naknadu u cijeni goriva za HC d.o.o. koja se isplaćuje temeljem Zakona o cestama po litri naplaćene trošarine na energente (0,80 kn/l).

U 2018. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 15,6 milijardi kuna, a u 2019. na razini od 16,6 milijardi kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2017. godini najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 46,1 milijardu kuna.

Ovi rashodi uključuju povećana izdvajanja za mirovine koja su rezultat indeksacije po općim i posebnim propisima, očekivanog rasta broja korisnika i prenesenog učinka usklađivanja iz prošle godine. Uz navedeno unutar ove skupine rashoda planiraju se i sredstva za nove mjere demografske politike, kao i za provedbu novog Zakona o pravima hrvatskih branitelja.

U 2018. godini ovi rashodi planirani su na razini od 47,6 milijardi kuna, dok se u 2019. očekuju na razini od 48,7 milijardi kuna.

Ostali rashodi

Ostali rashodi, koji uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade štete, izvanredne rashode i kapitalne pomoći, u 2017. godini projicirani su u iznosu od 5,9 milijardi kuna.

Ovi rashodi uključuju naknade u cijeni goriva za HAC d.o.o. i HŽI d.o.o. koje se isplaćuju temeljem Zakona o cestama i Zakona o željeznici po litri naplaćene trošarine na energente (0,20 kn/l).

U 2018. dosegnut će razinu od 6,4 milijarde kuna, a u 2019. godini razinu od 6,7 milijardi kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2017. projicirani su u iznosu od 4,0 milijardi kuna.

U 2018. i 2019. ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 4,3 milijarde kuna, odnosno 4,4 milijarde kuna.

3.3.1. Rashodi državnog proračuna po razdjelima

Tablica 7 sadrži prikaz procjene gornje granice ukupnog financijskog plana za razdoblje 2017. – 2019. prema razdjelima državnog proračuna. Navedene procjene uključuju rashode poslovanja (skupina konta 3) i rashode za nabavu nefinancijske imovine (skupina konta 4). Ti rashodi financiraju se iz sljedećih izvora: opći prihodi i primici, doprinosi (isključivo Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava) te namjenski primici od zaduživanja.

Izvor financiranja „opći prihodi i primici“ obuhvaća: prihode od poreza (najvećim dijelom), prihode od financijske imovine, prihode od administrativnih (upravnih) pristojbi, prihode državne uprave, prihode od kazni, primitke od financijske imovine i zaduživanja te ostale.

Za prihode koji se klasificiraju u izvor financiranja „opći prihodi i primici“ namjena korištenja utvrđuje se kroz sam proračun. Rashodi planirani u financijskom planu proračunskog korisnika iz izvora financiranja „opći prihodi i primici“ podmiruju se do visine planiranih rashoda neovisno o naplaćenim prihodima.

U svrhu izrade fiskalno održivih proračuna u narednom trogodišnjem razdoblju, ministarstva, središnji državni uredi i agencije u izradi prijedloga svojih financijskih planova obvezni su se rukovoditi utvrđenim ograničenjem po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja koji utječu na visinu manjka proračuna opće države.

S obzirom na proračunska ograničenja, proračunski korisnici se usmjeravaju na veće korištenje europskih fondova. Pritom je potrebno osigurati sredstva na vlastitim pozicijama za nacionalno sufinanciranje.

Proračunskim korisnicima se napominje da, sukladno članku 25. stavku 3. Zakona o proračunu, visina financijskog plana po razdjelima organizacijske klasifikacije obuhvaća:

- A. visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa, i
- B. visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti.

Tablica 6: Limiti ukupnih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici za razdoblje 2016. – 2019.

	Novi plan 2016.	Projekcija 2017.			Indeks 17./16.	Projekcija 2018.	Indeks 18./17.	Projekcija 2019.	Indeks 19./18.
		1. limit	2. limit	Ukupni limit					
UKUPNO	103.394.968.463	103.716.783.218	3.478.185.245	107.194.968.463	103,68	109.239.292.600	101,91	110.651.294.979	101,29
010 HRVATSKI SABOR	130.948.289	142.302.408	0	142.302.408	108,67	139.226.628	97,84	139.703.009	100,34
012 DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO REPUBLIKE HRVATSKE	34.392.022	6.898.488	10.140.000	17.038.488	49,54	7.478.625	43,89	75.302.200	1.006,90
013 URED PREDSEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE PO PRESTANKU OBNAŠANJA	306.719	0	0	0	0,00	0	x	0	x
015 URED PREDSEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE	37.841.415	36.985.120	0	36.985.120	97,74	34.337.823	92,84	34.437.296	100,29
017 USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	27.824.044	31.921.636	0	31.921.636	114,73	29.522.396	92,48	29.646.776	100,42
018 AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	10.680.833	11.643.216	0	11.643.216	109,01	11.680.693	100,32	11.718.359	100,32
020 VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	172.459.875	190.946.115	0	190.946.115	110,72	188.366.259	98,65	172.647.806	91,66
025 MINISTARSTVO FINANCIJA	19.074.462.946	17.850.058.440	1.325.000.000	19.175.058.440	100,53	19.570.611.510	102,06	19.634.009.392	100,32
027 RH SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	313.556.109	318.610.617	0	318.610.617	101,61	325.937.897	102,30	326.937.897	100,31
028 SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA SREDIŠNJU JAVNU NABAVU	5.635.634	7.202.616	4.000.000	11.202.616	198,78	7.992.965	71,35	8.016.544	100,29
029 DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	28.473.627	0	0	0	0,00	0	x	0	x
030 MINISTARSTVO OBRANE	3.813.705.678	4.162.048.157	0	4.162.048.157	109,13	4.192.807.283	100,74	4.343.179.936	103,59
032 SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE	48.483.482	59.325.975	0	59.325.975	122,36	47.873.652	80,70	47.921.568	100,10
033 SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA OBNOVU I STAMBENO ZBRINJAVANJE	173.272.292	207.249.441	6.415.000	213.664.441	123,31	150.737.162	70,55	140.451.642	93,18
034 SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJ DIGITALNOG DRUŠTVA	782.088	9.402.245	0	9.402.245	1.202,20	4.918.183	52,31	4.934.200	100,33
036 SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA ŠPORT	15.486.157	106.442.307	0	106.442.307	687,34	93.181.520	87,54	86.343.306	92,66
040 MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	4.389.537.296	4.298.557.912	232.709.840	4.531.267.752	103,23	4.593.337.987	101,37	4.618.647.642	100,55
041 MINISTARSTVO HRVATSKIH BRANITELJA	869.102.408	871.747.383	150.000.000	1.021.747.383	117,56	1.120.309.691	109,65	1.168.433.068	104,30
048 MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA	539.807.935	513.864.704	36.000.000	549.864.704	101,86	578.338.088	105,18	566.263.819	97,91
049 MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA	1.332.014.373	721.623.512	0	721.623.512	54,18	350.477.949	48,57	350.936.992	100,13
051 MINISTARSTVO PODUZETNIŠTVA I OBRTA	100.229.467	0	0	0	0,00	0	x	0	x
052 POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA	4.725.695	5.049.816	0	5.049.816	106,86	5.081.600	100,63	5.081.150	99,99
054 MINISTARSTVO DRŽAVNE IMOVINE	12.968.294	40.832.036	0	40.832.036	314,86	41.348.241	101,26	41.668.638	100,77
055 MINISTARSTVO KULTURE	661.420.313	676.815.587	0	676.815.587	102,33	677.866.587	100,16	675.113.200	99,59
060 MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE	2.395.432.506	2.360.994.267	0	2.360.994.267	98,56	2.202.880.359	93,30	1.939.654.813	88,05
061 MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE	301.629.256	240.655.881	88.500.000	329.155.881	109,13	269.950.139	82,01	285.223.385	105,66
065 MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	5.279.159.406	5.707.195.094	0	5.707.195.094	108,11	5.945.225.886	104,17	6.020.451.483	101,27
076 MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA	315.180.133	283.147.817	17.500.000	300.647.817	95,39	310.615.449	103,32	315.597.853	101,60
077 MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE	336.867.256	798.706.609	17.000.000	815.706.609	242,14	946.797.462	116,07	1.151.660.982	121,64
080 MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA	11.741.970.795	11.888.963.691	987.428.487	12.876.392.178	109,66	13.072.798.723	101,53	13.180.034.289	100,82
086 MINISTARSTVO RADA I MIROVINSKOGA SUSTAVA	40.981.097.268	41.678.057.079	0	41.678.057.079	101,70	42.825.653.183	102,75	43.589.181.588	101,78
090 MINISTARSTVO TURIZMA	137.910.334	137.350.144	10.000.000	147.350.144	106,84	136.693.313	92,77	135.820.632	99,36
095 MINISTARSTVO UPRAVE	357.037.530	372.377.271	0	372.377.271	104,30	384.852.916	103,35	375.214.958	97,50
096 MINISTARSTVO ZDRAVSTVA	2.981.776.388	3.016.627.126	241.601.064	3.258.228.190	109,27	3.359.848.254	103,12	3.433.785.787	102,20
102 MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOC. POLITIKU	4.269.424.623	4.399.784.103	342.290.854	4.742.074.957	111,07	5.049.337.771	106,48	5.190.078.247	102,79
106 HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	52.636.604	55.632.413	0	55.632.413	105,69	52.802.140	94,91	52.963.042	100,30
110 MINISTARSTVO PRAVOSUĐA	2.212.099.702	2.263.658.958	0	2.263.658.958	102,33	2.252.985.868	99,53	2.252.438.724	99,98
120 URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA	10.891.699	11.511.540	0	11.511.540	105,69	10.996.636	95,53	11.040.151	100,40
121 PRAVOBRANITELJ ZA DJECU	4.664.201	4.975.476	0	4.975.476	106,67	4.994.746	100,39	4.898.548	98,07
122 PRAVOBRANITELJ/ICA ZA RAVNOPRAVNOTNOST SPOLOVA	2.868.074	3.013.330	0	3.013.330	105,06	3.025.367	100,40	3.054.538	100,96
123 PRAVOBRANITELJ ZA OSOBE S INVALIDITETOM	3.520.916	3.932.300	0	3.932.300	111,68	3.606.817	91,72	3.622.319	100,43
160 DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	74.645.449	82.536.943	0	82.536.943	110,57	83.759.870	101,48	80.478.193	96,08
185 DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	53.715.006	53.144.397	0	53.144.397	98,94	54.050.200	101,70	54.449.317	100,74
196 DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	8.699.361	9.565.800	0	9.565.800	109,96	9.423.619	98,51	9.564.615	101,50
240 URED VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	24.512.678	25.401.771	0	25.401.771	103,63	24.919.654	98,10	25.000.761	100,33
241 OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR TELEKOMUNIKACIJA	19.937.743	18.006.967	7.000.000	25.006.967	125,43	27.496.651	109,96	20.543.534	74,71
242 ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	12.652.183	13.740.705	0	13.740.705	108,60	14.205.211	103,38	14.240.834	100,25
250 AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	5.443.308	5.522.490	0	5.522.490	101,45	5.670.077	102,67	5.670.077	100,00
256 DRŽAVNI ZAVOD ZA RADILOŠKU I NUKLEARNU SIGURNOST	10.272.024	9.638.315	2.600.000	12.238.315	119,14	12.024.552	98,25	11.986.870	99,69
258 POVJERENIK ZA INFORMIRANJE	2.807.029	3.115.000	0	3.115.000	110,97	3.245.000	104,17	3.245.000	100,00

Izvor: Ministarstvo financija

Sredstva drugog limita odnose se na:

- troškove provedbe lokalnih izbora Državnog izbornog povjerenstva,
- kompenzaciju sredstava lokalnim jedinicama zbog izmjena zakonskih propisa vezano uz porez na dohodak kod Ministarstva financija,
- troškove automatizacije postupka javne nabave kod Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu,
- troškove najma i režija te adaptacije i opremanja stanova za potrebe azilanata kod Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje,
- provedbu novog Zakona o pravima hrvatskih branitelja kod Ministarstva branitelja (napominjemo kako ova sredstva ne uključuju sredstva za opskrbnine za branitelje koja se trenutno kao dio zajamčene minimalne naknade planiraju na pozicijama Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te sredstva za udžbenike za djecu hrvatskih branitelja koja su planirana na pozicijama Ministarstva znanosti i obrazovanja),
- uplatu članarine u Europski razvojni fond kod Ministarstva vanjskih i europskih poslova
- podmirenje troškova sudskog spora iz nadležnosti Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije i sredstva za obnovu Vukovarskog vodotornja kod Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije,
- provedbu novog Zakona o subvencioniranju stambenih kredita čije se stupanje na snagu očekuje 1. srpnja 2017.,
- troškove sudskih presuda kod Ministarstva zaštite okoliša i energetike,
- troškove provedbe projekta CRO kartica kod Ministarstva turizma,
- članarine za Međunarodnu agenciju za atomsku energiju kod Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost,
- dodatna sredstva izravnanja za decentralizirane funkcije koja se od 2017. godine više neće planirati na pozicijama Ministarstva financija, već kod nadležnih ministarstava i to kod Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva zdravstva i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku,
- na nove mjere demografske politike kod Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (uz već navedena dodatna sredstva izravnanja za decentralizirane funkcije).

U okviru prvog limita u 2017. godini moraju biti planirana sredstva za:

- članarine na pozicijama Ministarstva vanjskih i europskih poslova (uključujući sredstva drugog limita) u minimalnom iznosu od 111,2 milijuna kuna,
- naknadu u cijeni goriva za Hrvatske ceste d.o.o. na pozicijama Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u minimalnom iznosu od 1.989,0 milijuna kuna,
- ulaganja u KBC Rijeka u iznosu od 110 milijuna kuna.

3.4. Proračun opće države u razdoblju 2017. – 2019.

U skladu s projiciranim kretanjima prihoda i rashoda svih razina općeg proračuna, očekuje se smanjenje planiranog manjka prema nacionalnoj metodologiji s 1,7 posto BDP-a prema planu za 2016. na 1,6 posto BDP-a u 2016. godini, 1,2 posto u 2017., odnosno 0,9 posto BDP-a u 2018. godini. Pritom će najveći doprinos ukupnom manjku općeg proračuna dati državni proračun koji će u 2017.

zabilježiti manjak od 1,9 posto BDP-a, u 2017. od 1,5 posto BDP-a, a u 2018. godini od 1 posto BDP-a. Uz državni proračun, na ukupni saldo općeg proračuna utječu i financijski rezultati izvanproračunskih korisnika za koje se očekuje da će u 2017. godini imati višak od 0,3 posto BDP-a, u 2018. višak od 0,2 posto BDP-a, a u 2019. godini višak od 0,1 posto BDP-a. Lokalna država će bilježiti višak od 0,1 posto BDP-a u razdoblju 2017. - 2019. Ovakva kretanja manjka proračuna opće države doprinijet će daljnjem smanjenju udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu u srednjoročnom razdoblju.

Tablica 7. Opći proračun (nacionalna metodologija) u razdoblju 2017. – 2019.

<i>mil. HRK</i>	2015.	Novi plan 2016.	Prijedlog proračuna za 2017.	Projekcija proračuna za 2018.	Projekcija proračuna za 2019.
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	109.756	116.372	119.642	124.243	129.575
% BDP-a	32,9	33,9	33,4	33,2	33,0
Ukupni rashodi	118.608	121.720	126.458	129.902	133.514
% BDP-a	35,5	35,5	35,4	34,7	34,0
Ukupni manjak/višak	-8.852	-5.348	-6.816	-5.660	-3.939
% BDP-a	-2,7	-1,6	-1,9	-1,5	-1,0
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	637	-972	941	812	209
% BDP-a	0,2	-0,3	0,3	0,2	0,1
Hrvatske vode	106	118	199	338	365
Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	0	-757	-4	96	97
Hrvatske ceste	-195	-221	51	-337	-859
DAB	910	-176	643	643	543
CERP	-7	66	51	72	62
HZZO	-177	0	0	0	0
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	598	600	223	246	267
% BDP-a	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	-7.618	-5.720	-5.652	-4.602	-3.463
% BDP-a	-2,3	-1,7	-1,6	-1,2	-0,9

Izvor: Ministarstvo financija